

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Remissvar: Nya regler om faderskap och föräldraskap (SOU 2018:68)

Östersunds tingsrätt ställer sig positiv till att utredningen lyfter behovet av en jämlik lagstiftning där medborgare behandlas lika oavsett sexuell läggning eller könstillhörighet. Med det sagt är det viktigt att barnperspektivet uppmärksammas, särskilt mot bakgrund av att Barnkonventionen blir svensk lag från och med 1 januari 2020. Av artikel 7 i barnkonventionen framgår att ett barn har rätt att, så långt det är möjligt, få veta vilka föräldrarna är och bli omvårdad av dem. Utgångspunkten i konventionen är det enskilda barnets behov och intressen, inte föräldrarnas.

Utredningen har kommit fram till att införandet av en föräldraskapspresumtion, även i de fall modern är gift med en kvinna, kan försvåra barnets möjligheter att få kännedom om sitt ursprung. Detta eftersom fler gifta par kan komma att använda sig av en anonym donator. Om föräldraskapet presumeras sker inte per automatik någon myndighetskontroll av donatorns identitet. Den svårigheten finns visserligen även i dagsläget i och med att faderskap presumeras för gifta par även när barnet tillkommit genom insemination. Tingsrätten anser, i likhet med konstateranden i utredningen, att det är av stor vikt att blivande föräldrar, oavsett könstillhörighet och sexuell läggning, informeras om reglerna för hävande av faderskap och föräldraskap, och vilka konsekvenser ett val av en anonym donator kan få. Detta för att stärka barnets rätt till kännedom om sin identitet och för att minska risken för att ett fader- eller föräldraskap i framtiden hävs. Risken för en framtida hävning av ett föräldraskap kan utgöra ett incitament att välja be-

fruktning med känd donator även i de fall föräldraskapspresumtionen aktualiseras.

Ändrade formkrav för bekräftelse

Östersunds tingsrätt delar utredningens bedömning av vilka formkrav som är behövliga vid bekräftelse av föräldraskap. Tingsrätten anser också att kravet på bevittning ska utgå när det gäller omyndiga barn.

Elektronisk bekräftelse

Tingsrätten tillstyrker utredningens förslag att faderskap och föräldraskap ska kunna bekräftas elektroniskt. Tingsrätten ställer sig positiv till att Skatteverket ska ansvara för möjligheten till elektronisk bekräftelse. En sådan ordning bör främja att bekräftelserna hanteras lika oavsett i vilken kommun barnet fötts. Tingsrätten delar också utredningens bedömning att de längre fram kan finnas anledning att utvärdera tidsfristen om 14 dagar.

Tingsrätten anser att socialnämnden bör underrättas så snart barnet är fött i de fall förutsättningarna för en elektronisk bekräftelse över huvud taget inte är uppfyllda. Exempelvis om modern är under 18 år eller någon av föräldrarna inte är folkbokförd i Sverige. I det läget saknas anledning att fördröja socialnämndens utredningsskyldighet till den femtonde dagen.

Rättsgenetisk undersökning vid fastställande av faderskap

Östersunds tingsrätt tillstyrker att möjligheten att ta vävnadsprover från en avlidne man lagregleras. Ett sådant förtydligande stärker barnets rätt att få kännedom om sitt genetiska ursprung.

Tingsrätten, som i och för sig utgår från att det är den avlidne mannens närståendes intressen snarare än den avlidne mannens intressen som ska beaktas vid en

menprövning, välkomnar införandet av en uttrycklig proportionalitetsbedömning.

I detta remissvar har chefsrådmannen Marit Åkerblom och rådmannen Jeanette Lindberg deltagit. Föredragande var tingsnotarien Helena Kamp.

Marit Åkerblom